

Dosarul nr.: Ira-261/23

(1-16180487-01-Ira-07022023)

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte
judecători

**Nadejda Toma
Liliana Catan
Ion Guzun**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, de către inculpatul

Bujac Vadim XXXXX, născut la data de XXXXX, domiciliat în XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.07.2016-13.05.2022;

Instanța de apel: 19.07.2022-26.10.2022;

Instanța de recurs: 07.02.2023-22.03.2023.

C O N S T A T Ă

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 13 mai 2022, prin aplicarea art. 364/1 alin. (8) Codul de procedură penală, Bujac Vadim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (1) Cod penal - la 2 (doi) ani închisoare (*episodul cu partea vătămată Bulala Andrei*);

- art. 190 alin. (1) Cod penal - la 2 (doi) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Saltanovschi Vitalie*);

- art. 190 alin. (1) Cod penal - la 2 (doi) ani închisoare (*episodul cu partea vătămată Voloșciuc Adrian*);

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Severin Dan*);

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal – la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Catană Serghei*);

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Frumusachi Andrei*);

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Vasilcan Sergiu*);

- art. art. 42 alin. (3) și 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Onuța Igor*);

- art. art. 42 alin. (3) și 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani

închisoare (*episodul cu parte vătămată Muduc Nicolaie*);

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal - la 4 (patru) ani închisoare (*episodul cu parte vătămată Silantiev Evgheni*);

- art. 190 alin. (5) Cod penal - la 10 (zece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis (*episodul cu parte vătămată Aculov Andrei*).

În toate cazurile cu stabilirea pedepsei complementare de privare de dreptul de a desfășura activități ce țin de gestionarea mijloacelor materiale și financiare pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial de pedepse s-a stabilit lui Bujac Vadim o pedeapsă definitivă de 17 (șaptesprezece) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a desfășura activități ce țin de gestionarea mijloacelor materiale și financiare pe un termen de 5 ani.

S-au admis integral acțiunile civile la caz cu privire la repararea prejudiciului material și moral ca întemeiate.

S-a încasat de la inculpatul Bujac Vadim:

- în beneficiul părții vătămate Bulala Andrei suma de 10 090 lei (echivalentul a 630 euro) cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Saltanovschi Vitalie suma de 11 852, 28 lei (echivalentul a 550 euro);

- în beneficiul părții vătămate Voloșciuc Adrian suma de 72 800 lei cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Silantiev Evgheni suma de 54 320 lei cu titlu de prejudiciu material;

Prin aceeași sentința a fost condamnată și Salețchi Ecaterina, însă în privința acesteia decizia nu se contestă.

S-a încasat în mod solidar de la inculpații Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina:

- în beneficiul părții vătămate Catană Serghei suma de 42 822,59 lei (echivalentul sumei de 1950 euro) cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Frumusachi Andrei suma de 40 000 lei cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Vasilcan Sergiu echivalentul sumei de 11 100 lei (echivalentul sumei de 200 euro) cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Onuța Igor echivalentul suma de 18 225 lei (echivalentul sumei de 900 euro) cu titlu de prejudiciu material;

- în beneficiul părții vătămate Muduc Nicolae echivalentul sumei de 53 808 (echivalentul sumei de 2400 euro) lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 3 000 lei cheltuieli de judecată, în total suma de 76 808 lei, în rest în partea revendicării automobilului de model BMW 318 cu n/î FL AQ 559, se admite în principiu și se lasă spre soluționare în ordinea procedurii civile.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a reținut că, inculpatul Bujac Vadim, la data de 03.01.2013, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și fiind conștient de survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, prin înșelăciune, prin intermediul site-ului „999.md”, sub pretextul că are posibilitatea de a procura și a transporta din România în R. Moldova un automobil de model Renault Espace, l-a contactat telefonic pe Bulala Andrei, cu care s-au înțeles să se întâlnească și să discute asupra cazului dat. Ulterior, aproximativ la orele 15:00 a aceleiași zile, aflându-se pe adresa mun. XXXXX, str. XXXXX, i-a cerut lui Bulala Andrei să-i transmită ca garanție pentru serviciile menționate bani în sumă de 630 euro, care conform cursului valutar al BNM constituie 10 090 lei, iar după ce a intrat în posesia banilor menționați, sub diferite pretexte l-a evitat pe Bulala Andrei, însușind ilegal banii și eschivându-se definitiv de la acesta, astfel cauzând părții vătămate un prejudiciu material în sumă totală de 10 090 lei.

Tot el, în perioada lunii martie 2013, aflându-se în mun. XXXXX, str. XXXXX și având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a procura automobilul de model Buik Lesabre cu n/î XXXXX ce aparținea lui Voloșciuc Adrian la prețul de 4550 euro, conform cursului BNM, echivalentul a 72 800 lei, a însușit acel automobil fără a achita careva mijloace bănești, după care a dispărut într-o direcție necunoscută, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială în sumă totală de 72 800 lei.

Tot el, în perioada lunilor septembrie-octombrie 2015, aflându-se în Penitenciarul nr.11 Bălți, unde își execută pedeapsa, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înțelegere prealabilă cu soția sa Salețchi Ecaterina, prin înșelăciune, l-a telefonat pe Catană Serghei sub pretextul realizării unui automobil, în rezultatul căruia, au dobândit de la el suma totală de 1950 euro, echivalentul sumei de 42 822 lei, bani care au fost primiți în mai multe rate de către Salețchi Ecaterina, prin ce i-a cauzat părții vătămate Catană Serghei un prejudiciu material în mărimea sumei indicate.

Tot el, la data de 04.12.2014, împreună și de comun acord cu Salețchi Ecaterina, în timp ce se deținea în penitenciar, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, au întocmit un plan bine chibzuit, conform căruia acesta identificându-l pe Severin Dan, care publicase un anunț pe pagina web www.999.md și l-a telefonat, prezentându-se cu numele fals ca Alexandru, precum că se ocupă de importul automobilelor în R. Moldova, propunându-i să procure un automobil din străinătate.

Ulterior, la data de 05.12.2014, Salețchi Ecaterina, conform rolului său, după primirea indicațiilor de la Bujac Vadim, întru realizarea scopului propus, l-a telefonat pe Severin Dan, după ce s-au întâlnit în apropierea CC „XXXXX ” din mun. XXXXX și prezentându-se ca soția lui Alexandru, după înaintarea

suplimentară a informațiilor eronate, a primit bani de la ultimul în sumă de 1000 euro, iar pentru a voala caracterul acțiunilor sale și a ascunde intenția reală, a întocmit o recipisă de documentare a tranzacției date.

Ulterior, Bujac Vadim asigurându-se că victima i-a căpătat încrederea și este dispus să mai transmită sume bănești, la 10.12.2014, telefonându-1 din nou pe Severin Dan, sub pretextul că banii transmiși nu sunt suficienți pentru costul automobilului, i-a cerut transmiterea suplimentară a sumei de 500 euro.

În continuare, la data de 11.12.2014, Severin Dan fiind convins că participă la o tranzacție de cumpărare a automobilului, a transmis prin intermediul serviciului Moldova Express al Băncii de Economii pe numele lui Salețchi Ecaterina, mijloace bănești în sumă de 9 500 lei. Acești bani, împreună cu 1000 euro transmiși la 05.12.2014 au fost recepționați de către Salețchi Ecaterina împreună cu Bujac Vadim și utilizați în scopuri personale, fără realizarea importului automobilului promis, astfel, cauzându-i părții vătămate Severin Dan un prejudiciu material în sumă totală de 29 850 lei.

Tot el, la data de 01.02.2016, în timpul nestabilit de către organul de urmărire penală, aflându-se pe teritoriul Penitenciarului nr.11 mun. Bălți, unde executa pedeapsa pentru comiterea altei infracțiuni, acționând împreună cu soția sa Salețchi Ecaterina cu intenția unică îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, având acces la rețelele de comunicație, prin intermediul paginei web www.999.md din rețelele de socializare a obținut numărul de telefon a lui Frumusachi Andrei, care a plasat pe site-ul dat un anunț privind vânzarea automobilului de model „Mercedes E 300 D” cu numărul de înmatriculare XXXXX, după ce, l-a telefonat pe Frumusachi Andrei cu ajutorul telefonului mobil pe care îl avea în folosință, și în cadrul discuției cu ultimul, prin înșelăciune, sub pretextul procurării automobilului sus indicat, s-a înțeles cu Frumusachi Andrei despre întâlnire la următoarea zi pentru a face tranzacția dată.

După aceasta, Bujac Vadim prin intermediul telefonului mobil a comunicat informația dată lui Salețchi Ecaterina, care, la rândul său, prin înțelegere prealabilă, acționând cu intenția unică îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la data de 02.02.2016 s-a întâlnit cu Frumusachi Andrei în mun. XXXXX, de la care a primit automobilul de model „Mercedes E 300 D” cu numărul de înmatriculare XXXXX sub pretextul cumpărării lui, asumându-și obligațiune scrisă, prin întocmirea recipisei, de a recupera costul automobilului în mărime de 40 000 lei, până la 02.03.2016, în prealabil comunicând lui Frumusachi Andrei informația falsă cu privire la motivul imposibilității lui Bujac Vadim de a se prezenta.

Astfel, Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina l-au indus pe Frumusachi Andrei în eroare asupra intențiilor sale adevărate și, neavând intenția de a achita costul automobilului, l-au folosit în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 40 000 lei.

Tot el, aflându-se pe teritoriul Penitenciarului nr.11 mun. Bălți, unde el execută

pedeapsa pentru comiterea altei infracțiuni, acționând împreună cu soția sa Salețchi Ecaterina cu intenția unică îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, având acces la rețelele de comunicație, în perioada de timp nestabilă de către organul de urmărire penală, a plasat pe pagina web www.999.md din rețelele de socializare o sugestie falsă privind vânzarea automobilului de model BMW la prețul de 2200 Euro cu indicarea numărului de telefon XXXXX.

La data de 08.04.2016 cu anunțul dat, a făcut cunoștință cu Vasilcan Sergiu, care, având dorința de a cumpăra automobilul, a telefonat pe numărul de telefon indicat și, în cadrul discuției, Bujac Vadim i-a comunicat lui Vasilcan Sergiu informația falsă că este plecat peste hotarele țării și, în cazul în care ultimul dorește să procure automobilul, care a fost oferit spre vânzare, urmează să transmită avansul în mărime de 500 euro soției sale Salețchi Ecaterina, comunicându-i numărul de telefon al ei.

După aceasta, Bujac Vadim prin intermediul telefonului mobil, prin înțelegere prealabilă cu Salețchi Ecaterina, acționând cu intenția unică îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la data de 11.04.2016 între orele 09:00 și 10:00, în baza înțelegerii prealabile, s-a întâlnit cu Vasilcan Sergiu în regiunea Autogării mun. XXXXX, de la care a primit suma de 500 euro ca avans sub pretextul vânzării automobilului, asumându-și obligațiunea în scris prin întocmirea recipisei de a transmite automobilul de model BMW, anul producției 2002, până la 18.04.2016.

Astfel, Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina l-au indus pe Vasilcan Sergiu în eroare asupra intențiilor sale adevărate și, neavând scopul de a vinde careva automobile, au folosit mijloace bănești primite în scopuri personale, cauzându-i părții vătămate Vasilcan Sergiu o daună în sumă de 500 euro, ceea ce conform ratei oficiale de schimb a Băncii Naționale, la momentul comiterii infracțiunii constituie 11 100 lei.

În total, în perioada de timp de la 01.02.2016 până la 11.04.2016, Bujac Vadim împreună cu Salețchi Ecaterina au dobândit ilicit bunurile altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cauzând un prejudiciu material în sumă totală de 51100 lei.

Tot el, desfășurând o activitate criminală îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, fiind deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, unde execută pedeapsa pentru comiterea altei infracțiuni, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind survenirea urmărilor lor, la data de 18.01.2016 având acces la rețelele de comunicație, prin intermediul telefonului mobil pe care îl avea în posesie și folosință, prin intermediul site-ului www.999.md, a obținut numărul de telefon mobil al lui Muduc Nicolai, care plasase un anunț cu privire la vânzarea automobilului marca „BMW 318”, anul producției 2001, cu numărul de înmatriculare XXXXX și, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, l-a telefonat pe ultimul cu ajutorul numărului de telefon XXXXX

unde, prezentându-se cu numele Vadim, sub pretextul că poate să repare automobilul pentru o sumă de 1000 euro, prin înșelăciune și abuz de încredere l-a convins pe Muduc Nicolai că este o ofertă bună, după care ultimul s-a lăsat convins și a fost de acord cu propunerea. Astfel, s-au înțeles ca Vadim Bujac, împreună cu soția sa, vor merge în s. XXXXX, r-1 XXXXX, unde locuiește Muduc Nicolai și vor lua automobilul pe care, cu ajutorul evacuatorului îl vor transporta în mun. XXXXX la atelierul unde urma să fie reparat.

Ulterior, Bujac Vadim l-a telefonat pe Muduc Nicolai de mai multe ori și, în cadrul discuțiilor, i-a comunicat că din motiv că el este plecat peste hotarele țării și anume în România, nu poate să fie prezent în momentul luării și transportării automobilului, din care motive de toate acestea se va ocupa soția sa Salețchi Ecaterina.

Astfel, deținând calitatea de organizator al infracțiunii, Bujac Vadim, a organizat săvârșirea acesteia și a dirijat realizarea ei, prin faptul că, la data de 18.01.2016 s-a înțeles cu Muduc Nicolai referitor la transmiterea mijlocului de transport, iar la data de 19.01.2016 i-a comunicat soției sale Salețchi Ecaterina să meargă în s. XXXXX r-1 XXXXX de unde, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, de la Muduc Nicolai să i-a automobilul de model „BMW 318”, anul producției 2001 în valoare de 2000 euro, pe care urma să-l transporte cu ajutorul evacuatorului în mun. XXXXX, str. XXXXX în atelier pentru a fi reparat, ceea ce ultima a și făcut, după care sub pretextul că este necesar de a procura piese pentru reparația automobilului a obținut de la Muduc Nicolai bani în sumă de 400 euro, echivalentul a 8962 lei și pașaportul tehnic al automobilului, în rezultatul acțiunilor infracționale, părții vătămate Muduc Nicolai i-a fost cauzată o daună materială în sumă totală de 2400 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a RM din 19.01.2016 constituia 53808 lei.

Tot el, continuând activitatea sa criminală îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, la data de 21.01.2016, fiind deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, unde executa pedeapsa pentru comiterea altei infracțiuni, având acces la rețelele de comunicație, prin intermediul telefonului mobil pe care îl avea în posesie și folosință, prin intermediul site-ului www.999.md, a obținut numărul de telefon mobil al lui Onuța Igor și, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, l-a telefonat pe ultimul cu ajutorul numărului de telefon XXXXX și, prezentându-se cu numele „Nicolai”, sub pretextul că dorește să înstrăineze automobilul de model „BMW 318”, anul producției 2001, cu numărul de înmatriculare XXXXX, care îi aparține cu drept de proprietate, prin înșelăciune și abuz de încredere l-a convins pe Onuța Igor să procure automobilul în cauză contrar sumei de 1000 euro.

Ulterior, Bujac Vadim l-a telefonat pe Onuța Igor și în cadrul discuției, i-a comunicat că din motiv că el este plecat în România, nu poate să fie prezent în momentul vânzării automobilului din care motiv, de toate acestea se va ocupa soția sa Salețchi Ecaterina.

Astfel, deținând calitatea de organizator al infracțiunii, a organizat săvârșirea

acesteia și a dirijat organizarea ei, prin faptul că, la data de 21.01.2016 s-a înțeles cu Onuța Igor referitor la înstrăinarea mijlocului de transport care nu-i aparținea cu drept de proprietate și pe care anterior l-a dobândit în mod ilegal, iar la data de 25.01.2016 comunicându-i soției sale Salețchi Ecaterina să meargă să-l întâlnească pe Onuța Igor, căruia ultima urma să-i predea automobilul care anterior a fost dobândit ilicit de la Nicolai Muduc și să primească de la Onuța Igor banii în sumă de 1000 euro. La aceeași dată, Onuța Igor, în mun. XXXXX, pe str. XXXXX, în apropierea magazinului „ XXXXX ” a fost întâlnit de către Salețchi Ecaterina, împreună cu care s-au deplasat în mun. Bălți, str. Muncii 34 unde în curtea casei se afla automobilul de model „BMW 318”, a.f. 2001, cu numărul de înmatriculare XXXXX, de reparația căruia se ocupa o persoană de gen masculin cu numele Sergiu. Tot acolo, Salețchi Ecaterina a menționat faptul că ea este soția lui Nicolai Muduc și tot atunci înțelegându-se referitor la procurarea automobilului, ultima i-a înmănat cheia de la automobil, originalul pașaportului tehnic al automobilului precum și, a întocmit o recipisă care confirmă faptul înstrăinării automobilului sus menționat contrar sumei de 900 euro. Apoi, s-au înțeles că la data de 29.01.2016 „Nicolai” v-a reveni în țară și ei vor întocmi conform legii o procură. În rezultatul acțiunilor infracționale, părții vătămate Onuța Valeri i-a fost cauzată o daună materială în sumă totală de 900 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a RM din 25.01.2016 constituia 18 225 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin escrocherie, la începutul lunii februarie 2017, fiind deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, unde executa pedeapsa cu închisoare, l-a contactat telefonic pe Saltanovschi Vitalie, inducându-l în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii și calității substanțiale a obiectului, determinată de comportamentul său viclean, creându-i o pretinsă și falsă realitate precum că are posibilitate de a-i vinde un automobil de model „Honda Insight” la prețul de 1 400 euro, ceea ce de fapt nu era în stare să realizeze din motiv că se afla în instituția penitenciară, după ce, l-a determinat pe Saltanovschi Vitalie să-i transmită suma de 550 euro, echivalentul a 11 852,28 lei, prin intermediul lui Maximciuc Iulian, care a primit banii de la victimă la data de 03.02.2017, pe timp de zi, în timp ce se afla pe str. XXXXX din mun. XXXXX, bani pe care i-a transmis ulterior prin intermediul unui taximetrist lui Bujac Vadim, care i-a însușit, iar pretinsele obligațiuni asumate față de Saltanovschi Vitalie nu le-a îndeplinit, prin care fapt i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 11 852,28 lei, .

Tot el, la data de 02.12.2018, împreună și de comun acord cu Popova Svetlana, în timp ce Bujac Vadim se deținea în Penitenciar, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, au întocmit un plan bine chibzuit, conform căruia acesta publicase un anunț pe pagina web: www.999.md, precum că se ocupă de importul automobilelor în Republica Moldova.

Fiind contactat de către Silantiev Evgheni, Bujac Vadim, prezentându-se cu un

nume fals Alexandru, l-a convins pe ultimul să participe la o tranzacție de cumpărare a automobilului de model Toyota Auris, totodată, comunicându-i că nu se află pe teritoriul țării și urmează să se întâlnească cu soția ultimului pe nume Maria, pentru a transmite un avans.

Ulterior, la data de 05.12.2018, Popova Svetlana, conform rolului său, după primirea indicațiilor de la Bujac Vadim, întru realizarea scopului propus, s-a întâlnit cu Silantiev Evgheni în localul XXXXX din str. XXXXX, unde prezentându-se ca soția lui Alexandru, tot cu un nume fals „Maria Vieru”, după înaintarea suplimentară a informațiilor eronate, a primit bani de la ultimul în sumă de 2800 euro, care conform cursului oficial al BNM, la data de 05.12.2018 constituia suma de 54 320 lei, iar pentru a voala caracterul acțiunilor sale și a ascunde intenția reală, a întocmit o recipisă de documentare a tranzacției date.

Ulterior, Popova Svetlana i-a transmis lui Bujac Vadim bani în sumă de 1800 euro, prin intermediul unei persoane necunoscute, iar suma de 1000 euro a fost recepționată de către Popova Svetlana, acești bani, fiind utilizați în scopuri personale, fără realizarea importului automobilului promis, astfel, cauzându-i părții vătămate Silantiev Evgheni un prejudiciu material în sumă totală de 54 320 lei.

Tot el, ispășind pedeapsa în Penitenciarul nr. 11, mun. Bălți, acționând prin înțelegere prealabilă și din cupiditate cu persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, au întocmit un plan criminal în vederea dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința părților actului juridic dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, a organizat sustragerea de la Aculov Andrei a automobilului de model BMW 520 D cu numărul de înmatriculare XXXXX, în sumă de 18 500 euro, în următoarele circumstanțe:

Bujac Vadim, acționând conform planului criminal și rolurilor atribuite, a găsit un anunț pe site-ul www.999.md, cu vânzarea automobilului de model BMW 520 D. Apoi, la data de 20.05.2018, l-a contactat pe Aculov Andrei, interesându-se despre procurarea automobilului menționat în rate, convenind cu ultimul despre achitarea primei rate în sumă de 1 500 euro pentru autoturismul în cauză.

În acest scop, Bujac Vadim a rugat-o pe Borovețcaia Alla să-i împrumute suma de 1500 euro, care ultima urma să-i transmită lui Chițanu Vasile, pe care condamnatul Bujac Anatolie l-a prezentat ca verișorul lui.

La data de 29 mai 2018, Chițanu Vasile și Chițanu Veniamin, împreună cu Borovețcaia Alla, la solicitarea condamnatului Bujac Vadim, s-au prezentat pe adresa str. XXXXX, mun. XXXXX, unde Borovețcaia Alla, i-a transmis lui Aculov Andrei, prima rata în sumă de 1500 euro din prețul autoturismului, după ce a dobândit de la Aculov Andrei automobilul de model BMW 520 D cu numărul de înmatriculare XXXXX la preț de 18500 euro, care conform cursului valutar al BNM la data comiterii infracțiunii constituiau suma de 353 233, 45 lei.

În continuare, executând indicațiile condamnatului Bujac Vădim, cet. Chițanu

Vasile și Chițanu Veniamin împreună cu Borovețcaia Alla, au transportat automobilul de model BMW 520 D cu numărul de înmatriculare XXXXX, în mun. XXXXX, unde la solicitarea lui Bujac Vădim l-au predat persoanelor neidentificate de către organul de urmărire penală, care deja îi așteptau pe adresa menționată.

Ulterior, continuându-și acțiunile sale infracționale, condamnatul Bujac Vădim, ispășind pedeapsa în Penitenciarul nr. 11, mun. Bălți, acționând prin înțelegere prealabilă și din cupiditate cu persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, a vândut automobilul dobândit ilicit lui Turuta Oleg.

Astfel, acțiunile inculpatului Bujac Vadim din 03.01.2013 (partea vătămată Bulala Andrei), din luna martie 2013 (parte vătămată Saltanovschi Vitalie), din luna februarie 2017 (parte vătămată Voloșciuc Adrian), au fost încadrate după semnele infracțiunii prevăzută de art. 190 al.(1) Cod penal, *escrocherie, săvârșită prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, părților actului juridic(în cazul când identitatea acestuia este motivul determinant al încheierii actului juridic), încheierea acestora fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al inculpaților, cu cauzare de daune în proporții considerabile;*

- acțiunile inculpaților Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina, din data de 04.12.2014 până la data de 11.12.2014 în privința părții vătămate Severin Dan, din lunile septembrie-octombrie 2015, din data de 01.02.2016 în privința părții vătămate Frumusachi Andrei, de la 08.04.2016 până la 11.04.2016 în privința părții vătămate Vasilcan Sergiu , la data de 25.01.2016 în privința părții vătămate Onuța Igor, din data de 19.01.2016 în privința părții vătămate Muduc Nicolaie, au fost săvârșite prin complicitate de către ambii, iar acțiunile inculpatului Bujac Vadim pe faptele din data de 02.12.2018 în privința părții vătămate Silantiev Evghenii, au fost săvârșite prin complicitate cu Popova Svetlana, condamnată prin Sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 21.10.2021, considerente din care și au fost încadrate *în baza art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal*, iar pentru inculpatul Bujac Vadim în episodul cu părțile vătămate Muduc Nicolae și Onuța Igor prin concordanță cu art. 42 alin.(3) Cod penal, după semnele infracțiunii *de escrocherie, săvârșită prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, părților actului juridic (în cazul când identitatea acestuia este motivul determinant al încheierii actului juridic), încheierea acestora fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al inculpaților, cu cauzare de daune în proporții considerabile, săvârșite de două persoane;*

- acțiunile inculpatului Bujac Vadim din 29.05.2018 în privința părții vătămate Aculov Andrei, urmează fi încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, după semnele *infracțiunii de escrocherie, săvârșită prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, părților*

actului juridic (în cazul când identitatea acestuia este motivul determinant al încheierii actului juridic), încheierea acestora fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al inculpaților adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, cu cauzare de daune în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de:

3.1 *inculpatul Bujac Vadim*, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În motivarea cererii de apel inculpatul Bujac Vadim a invocat că, nu este de acord cu sentința nominalizată din motiv că în conținutul acesteia sunt admise erori și că în privința sa nu a fost luată o decizie legală. Menționează că, instanța de fond nu a luat în considerare faptul că și-a recunoscut vinovăția potrivit art. 364¹ Codul de procedură penală. Susține că, participanții la proces au înaintat demers privind încetarea procesului penal pe unele episoade în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, însă instanța de fond nu a luat în considerație acest fapt. Astfel, consideră sentința enunțată neîntemeiată și solicită să fie casată.

3.2 *inculpata Salețchi Ecaterina*, solicitând admiterea cererii de apel, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În susținerea argumentelor invocate, inculpata Salețchi Ecaterina indică că, sentința instanței de fond este una neîntemeiată din motiv că instanța nu a luat în considerare demersul acuzatorului de stat prin care a solicitat încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. La fel, enunță că instanța nu a luat în considerare că a recunoscut integral vinovăția potrivit art. 364¹ Codul de Procedură Penală, instanța nu a luat în considerare circumstanțele atenuante stabilite în speță și anume că are la întreținere un copil minor, caracteristica și nu a aplicat amnistia și condițiile de deținere în celule.

Subsidiar, prin cererea de apel depusă ulterior, inculpata Salețchi Ecaterina declară că, nu este de acord cu sentința instanței de fond în partea stabilirii pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și cu acțiunile civile depuse de părțile vătămate și anume cu prejudiciul moral. Solicită aplicarea în privința ultimii a legii cu privire la amnistie.

3.3 *avocatul Capcelea Liviu în interesele inculpatei Salețchi Ecaterina* a declarat apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care procesul penal pornit în privința lui Salețchi Ecaterina să fie încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În argumentarea cererii de apel, partea apărării a indicat că:

- sentința contestată este nefondată în partea individualizării pedepsei și

pasibilă de a fi casată. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia;

- conform art. 16 alin.(3) Cod penal infracțiunea comisă de inculpată face parte din categoria celor grave, cea din urmă nu prezintă un pericol social ridicat, mai mult ca atât, ultima a recunoscut vina, explicând circumstanțele care au stat la baza săvârșirii infracțiunii;

- au fost stabilite circumstanțe atenuante în speță conform art.76 Codul penal, precum recunoașterea vinovăției și căința activă.

- în cadrul pledoariilor în instanța de fond, acuzatorul de stat a solicitat recalificarea acțiunilor lui Salețchi Ecaterina în art. 190 alin. (1) Cod penal, pe toate capetele de acuzare, și respectiv în circumstanțele create, a solicitat încetarea procesului penal în privința acesteia dat fiind intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală. În acest context, condamnarea inculpatei în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, o consideră o depășire a limitelor acuzării, ori instanța de judecată nu era în drept să recalifice din oficiu în vederea agravării învinuirii aduse inculpatei Salețchi Ecaterina. Prin urmare, în baza celor enunțate, consideră că instanța de apel urmează să recalifice acțiunile inculpatei în baza art. 190 alin. (1) Codul Penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, s-au respins ca fiind nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că afirmațiile inculpatului Bujac Vadim reprezintă opinia subiectivă a sa, or, prima instanță în sentință corect și justificat și-a motivat soluția, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4), art. 364¹ Codul de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Cu referire la alegația inculpatului Bujac Vadim precum că, participanții la proces au înaintat demers privind încetarea procesului penal pe unele episoade în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, însă instanța de fond nu a luat în considerație acest fapt, instanța de apel a notat că, cele invocate nu și își găsesc confirmare la judecarea apelului din următoarele considerente:

- infracțiunile săvârșite de inculpatul Bujac Vadim la data de 03.01.2013 (partea vătămată Bulala Andrei), din luna martie 2013 (parte vătămată Saltanovschi Vitalie), din luna februarie 2017 (parte vătămată Voloșciuc Adrian) prevăzute de art. 190 alin. (1) Codul Penal, în conformitate cu prevederile art.16 alin. (2) Cod Penal, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave;

- conform art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală;

- potrivit art. 60 alin. (1) și (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: a) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată;

- în conformitate cu prevederile art. 332 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vre-unul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5) -9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 Codul Penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă;

- potrivit art. 60 alin. (4) Cod penal, prescripția se va întrerupe dacă, până la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), persoana va săvârși o infracțiune pentru care, conform prezentului cod, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani. Calcularea prescripției în acest caz începe din momentul săvârșirii unei infracțiuni noi.

În concluzia circumstanțelor relevate, instanța de apel a constatat că, în privința inculpatului Bujac Vadim nu poate fi încetat procesul penal în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală, prevăzute de art. 60 Codul Penal, din motiv că până la expirarea termenelor de prescripție pentru infracțiunile prevăzute de art. 190 alin. (1) Codul Penal, ultimul a săvârșit alte infracțiuni pentru care sancțiunea articolelor incriminate prevede o pedeapsă mai mare de 2 ani.

Totodată, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiate alegațiile avocatului Capcelea Liviu și al inculpatei Salețchi Ecaterina expuse în cererea de apel privind recalificarea acțiunilor ultimei în art. 190 alin. (1) Cod penal, pe toate capetele de acuzare, și respectiv să fie încetat procesul penal în privința acesteia în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, or în acest sens, instanța de apel a reținut că inculpatei i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, și anume cu agravanta săvârșirea de două sau mai multe persoane, fapt ce constituie impediment la recalificarea acțiunilor ultimei.

În continuare, instanța de apel s-a expus asupra solicitării formulate în cererea de apel înaintată de inculpata Salețchi Ecaterina privind aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu

aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, concluzionând că Salețchi Ecaterina nu poate beneficia de exigențele actului de amnistie, or actualmente, ultima este condamnată pentru săvârșirea unor infracțiuni grave și deosebit de grave, prohibiție impusă expres de legiuitor.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la cazul dedus judecării, inculpata Salețchi Ecaterina cade sub incidența restricțiilor formulate în art. 6 alin. (1) lit. a1) din Legea nr. 243 și în privința sa nu poate fi aplicat actul de amnistie.

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, a ținut cont că inculpații Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina au comis infracțiuni care conform art. 16 Cod penal în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, fac parte din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea inculpaților care anterior au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor analogice, actualmente, se află în locurile de detenție pentru executarea pedepselor cu închisoare, inculpatul Bujac Vadim, fiind caracterizat printr-o stare de recidivă periculoasă, absenteismul în repararea prejudiciului cauzat părților vătămate.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 76 Cod penal, careva circumstanțe atenuante în sarcina inculpaților Bujac Vadim și Salețchi Ecaterina nu au fost elucidate, iar cu referire la recunoașterea vinovăției, se reține că nu este considerată ca circumstanță atenuantă, deoarece circumstanței respective i s-ar acorda o dublă valență juridică. Recunoașterea vinovăției a fost ca condiție la aplicarea prevederilor art. 364¹ Codul de procedură penală, respectiv fiindu-i redusă cu 1/3 din pedeapsa cu închisoare aplicată inculpatului. Inclusiv în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă în privința lui Bujac Vadim a fost stabilită - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

Astfel, solicitarea părții apărării privind stabilirea unei pedepse mai blânde, or careva temeuri privind aplicarea unei asemenea pedepse, în viziunea Colegiului, fiind una inechitabilă și disproporțională.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel, contrar criticilor inculpatei Salețchi Ecaterina a apreciat ca fiind întemeiată și soluția fondului cu privire la soluționarea acțiunii civile, în conformitate cu prevederile art. 219 pct. 4), 220 alin. (2) Codul de procedură penală.

Cu referire la solicitarea inculpatei Salețchi Ecaterina privind aplicarea remediului compensator pentru condițiile de detenție inumane și degradante care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Codul de Procedură Penală, instanța de apel nu a reținut-o spre examinare, deoarece la materialele cauzei penale nu au fost administrate careva materiale probatorii cu privire la condițiile de detenție invocate de către ultima.

5. Decizia instanței de apel, la 19 ianuarie 2023, a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Bujac Vadim, neindicând nici un temei prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului invocă:

- de către instanțele de fon nu s-a luat în considerație ca cauza a fost examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, ca a recunoscut vina, ce se consideră circumstanță atenuantă;

- din 2013 de la comiterea infracțiunii pe primul episod până în prezent prevederile art.190 Cod penal a fost modificat, ceea ce nu s-a luat în considerație de către instanța de judecată și nu au fost recalificate acțiunile sale după noile prevederi;

- de către instanța de judecată nu s-a luat în considerare că pe unele episoade a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, solicitare invocată și de către procuror.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, referință nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Din actele cauzei se constată că *inculpatul a depus recurs la data de 19.01.2023.*

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: „*în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*”.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal incontestabil reține că, decizia instanței de apel din 26 octombrie 2022 a fost pronunțată integral la 23 noiembrie

2022, termenul de declarare a recursului expirând la 23 decembrie 2022, iar recursul ordinar a fost depus la 19 ianuarie 2023, astfel, termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către recurent.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, el este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal reține că, în cauza deferită judecătii, termenul de declarare a recursului a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse în cererea de recurs nu va fi preluată pentru examinare, acestea fiind decăzute de dreptul de a exercita respectiva cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarate peste termen.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, de către inculpatul *Bujac Vadim XXXXX*, în propria cauză penală, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia va fi pronunțată integral la 31 martie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

judecători

Liliana Catan

Ion Guzun